

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Lvem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. XXX. Appendix ad praecedens caput, de Martino Rythouio Episcopo
Iprensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

nam, Brixiam, Ticinum, Vincentiam, Apuliam denique totam, Calabriam & Siciliam depopulata erat, vastamque pænè & habitatoribus vacuum reddiderat, aded vt in vna Sicilia Messana ad sexaginta hominum millia fustulerit. Qua exportationis importationisque denegatione tandem factum est vt multis in locis & præcipuè Mediolani, summa esset rerum omnium penuria & fames durissima, aded vt nisi Caroli Borromæi liberalitate, qui omnia sua in hac necessitate profudit, Parmensiumque bonitate, Mediolanenses adiuti fuissent, fame interijssent pænè omnes. Certè qui in terris adhuc positus in tantum viscera misericordiæ suis subditis aperuit: iam in cœlis constitutus augmentata caritate clientibus suis benignus aderit si deuota mente opem eius implorare non cessauerint.

C A P. XXX.

*Appendix ad præcedens caput, de Martino
Rythouio.*

EUndem animarum zelum quem Borromæus, & eandem pastorem sollicitudinem in eadem contagiosa lue erga oues suas eodem pænè tempore in eadem Episcopali functione exhibuit, magnæ & piæ memoriæ Martinus Rythouius primus Iprensium Episcopus & Campaniæ nostræ Brabantinæ licidissimum fidus; quem per modum appendicis sacro huic Choro adjicio quod non sit Sanctorum numero inscriptus publica Romani Pontificis testificatione. Gratissimam autem rem

Casertius
in Epif.
Iprens.
Aub.
Mir in
elogiis
suis, &
alii.

non solum meis Belgis sed omnibus bonorum & doctorum virorum amatoribus facturum me existimo, si paulò fusiùs tanti viri, qui de Repub. Christiana tantum meritus est, Episcopales virtutes & præclara gesta ex fidissimis historiographis, & certâ amicorum relatione hîc commemorauero, maximè quòd pauci scriptores paucissima, multi omnino nulla de eo habeant; qui tamen indefesso labore ad extremum vsque spiritum peste laborantibus fidelissimam operam bonus pastor, & fidelis seruus pro grege sibi commisso semper sollicitus præstitit.

Martinus itaque Rythouius à pago sibi natali Ryt-houen, in media Campania Brabantina sito ita more illius gentis cognominatus, Doctor Theologus & Vice-cancellarius Louaniensis ac postquam Theologiam publicè tum Louanij, tum etiam in Uniuersitate Dilingana in Sueuia dudum docuisset, ex Decano Ecclesiæ Collegiæ sancti Petri Louanij, ipso sui patroni Martini festo die Ipris in Flandria inauguratur, anno millesimo quingentesimo sexagesimo secundo. Eximia & solidæ suæ doctrinæ coniunctam habuit tantam vitæ integritatem vt vnus de primitiuæ Ecclesiæ Episcopis videretur omnibus, ita temperans erat in victu, modestus in moribus, moderatus in affectibus, tam prudens & constans in aduersitate quàm in prosperitate, formatus ad illud Socraticum: Ad vtrumque fortunæ vultum vultu non nisi vno.

Erga pauperes liberalissimus, in officio diligentissimus & zelator animarum maximus. Cumque his omnibus virtutibus verè magnis, & quæ verum Episcopum decent eique necessaria sunt, opulentissimè esset exornatus, numquam tamen sibi persuadere potuit
se

se tanto oneri parem esse; quare non semel consilium inijt, & firmiter pænè concluderat, se eadem sarcina exonerare atque solitariam Carthusianorum vitam arripere. Sed Deus qui tantam lucernam sub modio abscondi nequaquam patiebatur, maioribus totius Christianæ Reipub. negotijs eundem deputauit. Missus enim, sed ob magnam sui famam prius requisitus, ad celebrem illam Tridentinam Synodum fuit, cum Ioanne Hesselio, & Michaële Baijo pariter Uniuersitatis Louaniensis Doctoribus Theologis, nec non ex eadem Uniuersitate Theologo Doctore, & Episcopo Gandauensi Cornelio Janssenio; vbi non solum Martinus noster egregium specimen admirandæ suæ doctrinæ, teste Cardin. Hosio eiusdem Synodi Præside, exhibuit, sed & ipsis hæresiarchis veræ doctrinæ iuratis hostibus admirationi fuit maximæ, adeò vt ipse Philippus Melanthon veritate vrgente sincerè professus fuerat nunquam se satis demirari potuissè singularem doctrinam Theologorum Belgicorum, inter quos palmam referre afferebat Martinum hunc Rythouium. Unde etiam Synodo Prouinciali Mechliniensi, absente Cardinale Granuellano, præfedit eidemque primus subscripsit.

Fama eius sic longè lateque diffusa, à principibus viris in solatium agonizantium animarum suarum fuit sæpius aduocatus, vt de Comite Egmondano clarè omnibus constat, cuius confessionem vltimam in carcere excepit, quemque in publico theatro jam jam gladio Regiæ iustitiæ Bruxellis ferendum Catholica adhortatione confortauit ad mortem intrepidè & patienter subeundam. Quique tantus fuit Orthodoxæ fidei propugnator, acerrimum etiam se præbuit hæreticomastygem, quorum disturbandis nefarijs conuenticulis dili-

anno
1570.

diligentissimè inuigilabat , pestiferum anguem in succrescente herba extinguere conatus . Hinc immortale ab ipsis odium in virum fuit conflatum, adeò ut cum alijs Episcopis & pluribus viris nobilibus teterrimo carceri inclusus fuerit eo solo titulo, quòd rebellium factionibus & periculosis contra fidem Catholicam nouitatibus ac noxijs in regem excogitatis machinationibus subscribere nullatenus adigi potuerit, semper Deo, & regi suo ad mortem vsque fidelissimus. Quæ non hic dictu aspera, perpeffu graua viri innocentissimi & sanctissimi in foedis istis teterrimi carceris squalloribus sustinere debuerunt? at postea bono dolo fidelis famuli euadentes, iterumque, nobilibus fuga huc illucque dilapsis, Episcopi comprehensi, ad carcerem magis quam antè horribilem reducuntur, è quo tandem magno litro post varia incommoda redempti, Rythouius noster nihil potius in votis habens quam, vt verum pastorem decet, derelicto suo gregi adesse, sæuiente adhuc nimium Geufiorum furore, ad tempus se subducendo Aeriæ morari cogitur: quo paulatim sedato, ad sedem suam Episcopalem Ipras quamprimùm se contulit, dioecesim vniuersam visitat, Ecclesias bellorum & hæreticorum nequitiam profanatas denuò reconciliat, ac duobus presbyteris facellanis comitatus, pastoribus Ecclesiarum, iniquitate temporum pænè omnibus aut fuga dilapsis, aut minis & vi abactis, infectos per totam dioecesim grassante tum crudeliter pestifera contagione, ipsemet intrepidè visitat, Sacramenta administrat, temporali iuxta ac spiritali leuamine consolatur, & qua potest omni ope succurrit.

Interim vtroque facellanorum contagiosa lue abrepto, veluti iam dextro ac sinistro simul brachio, vt aiebat

arebat, orbatus, nihilominus in suscepto officio nihilo segnior factus progreditur, & dispartitum antea onus solus ipse exequitur. Tandem volens Deus indicare populo iram suam fere esse placatam (nam dum Pastores Sacramentorum administratos furripit ne bis in id ipsum flagellet, ordinariè cessat aut minuitur contagio) etiam virum Dei lue corripit finit, cumque ad Episcopalem domum Ipras se conferre cogitat, longius ab eà remotus utpote in extremis dioecesis suæ finibus constitutus, necessitate coactus veluti exul & à propria ciuitate extorris, Audomaropolim vicinam petijt, vbi in Xenodochio sororum Diui Francisci bonus Pastor, qui pro ouibus suis toties animam suam lubenter posuerat, à suis derelictus, sed Deo benè commendatus, diem clausit extremum, sicque

*De gratia speciali
Mortuus est in hospitali. **

Verùm non ita diu post, ossa eius Audomaropoli communi Cleri, & Senatus Iprensis decreto Ipras sunt relata ut debito tanto viro monumento ibidem honorarentur.

Fuerunt profectò hi duo Episcopales viri S. Carolus Borromæus, & Martinus Rythouius eodem tempore viuentes, eodem spiritu Apostolico, & dilectionis zelo repleti, de quibus proinde meritò illud adfirmaueris: *Isti sunt due oliua & duo candelabra lucentia ante Domum.* Isti sunt duo viri misericordie quorum pietates non defuerunt. Pastores boni qui pro ouibus suis, & pro grege suo mori dignati sunt. Vterque ad votum Apostoli & S. Bernardi speculū sanctimonie, pietatis exemplar, assertor veritatis, fidei defensor, doctor gentiū, Christianorū

* anno
& mense
parè eodem
vno
minus
quo S.
Carolus
Borrom.
scilicet
1583.
9. Octob.

Eccles. 42
1. ad Timoth. 3.
& Bern.
lib. 4. de
conf.

Y

dux,

dux, amicus sponsi, sponsæ paranympus, cleri ordina-
tor, pastor plebium, magister insipientium, confugium
oppressorum, pauperum aduocatus, miserorum spes, tu-
tor pupillorum, iudex viduarum, oculus cæcorum, lingua
mutorum, baculus senum, vltor scelerum, malorum me-
tus, bonorum gloria, virga potentium, malleus tyranno-
rum, regum pater, legum moderator, canonum dispensa-
tor, sal terræ, orbis lumen, sacerdos Altissimi, vicarius
Christi, christus Domini, postremò Deus Pharaonis.

C A P. XXXI.

De S. Gregorio Papa.

Continuabo inceptam Episcoporum seriem, & sa-
cerdotes aliquot magnos contra pestem Tutela-
res patronos enumerando subijciam. Anno octin-
gentesimo quinquagesimo sexto, Benedicti Papæ I II.
anno 2. Tyber fluuius Romæ solito magis excrescens
Urbem exundatione graüissimè vexauit. Exundationem
secuta est pestis, quæ fluxione guttur obstruendo, citam
mortem cunctis inferebat. Meminit illius vocatque pe-
stem faucium Ioannes Diaconus temporis huius scriptor
ad finem rerum gestarum S. Gregorij ita scribens, dum
agit de signis & prodigijs quæ fieri consueuerant in
monasterio S. Gregorij ad Cluium Scauri. Benedicti
quoque, inquit, Pontificis tempore Lucido Ficuleno Epi-
scopo eidem Monasterio præeminente cùm pestilentia
faucium multitudo quotidie maxima deperiret, idem
mo.